

Formaðurin í Læknafe lagnum:

Børnini eru ringast fyri

— Eg vil tí appellera til játtandi myndugleikar um skjótast at fáa játtað starvið sum yvirlækni í barnasjúkum

— Tað krevur nógv av tí einstaka politikaranum at seta seg inn í sjúkrahúsviður-skiftini. Her ræður um at taka rættar heldur enn skjótar avgerðir. Nýggj barnadeild, setan av yvirlækna í barnasjúkum, útbýgging av Suðuroyar sjúkrahúsi o.a. eru spurningar, sum stóða eigur at takast til sigur Petur Ellefsen, formaður í Læknafe lagnum m.a. í hesum seinasta partinum av samrøðuni, sum Tíðindablaðið Sosialurin hevur havt við hann um ætlaðu útbýggingina av føroyska sjúkrahúsverkinum.

Vit hava tosað um grein 5, um sergreinir og um áhugan hjá politikarum fyri útbýggingini av sjúkrahúsvirkinum. Síðani spurdu vit Petur Ellefsen:

— Men hevur tað verið ov nógv av politikki uppi í sjúkrahúsmálinum?

— Eg minnst tú spurdi sjúkrahússtjóran, um tað er komin politikur upp í sjúkrahúsmálinum. Har kann ein spyrja: Nær hevur tað ikki verið politikur uppi í sjúkrahúsmálinum. Annars dugi eg ikki at siggja, hví ikki sjúkrahúsmálið skal hava politik i sær sum alt annað her í samfelagnum. Eg meini bert, at javnvágin gerst lættliga skeiv, tí vit hava ein bólk av politikarum, har allir standa sum ein maður og krevja útbýgging av Klaksvíkar sjúkrahúsi, meðan ein hevur varhugan av, at størsti parturin av hinum politikarunum hugsa um alt annað enn sjúkrahúsvirkið.

— Nú verður eitt orðaskifti í tinginum um sjúkrahúsmálið. Hvat væntar tú tær av tí orðaskiftinum?

— Hatta er tað ein kallar ein góður spurningur. Eg trúgvi, at tann ríkiliga skrivingin hjá læknum er gjørd út frá teimum vánaligu royndunum frá sjúkrahúslógarviðgerðini í 1976.

Tað, sum kann vera spennandi í komandi orðaskifti, er, hvussu nógv politikarnir hava roynt at seta seg inn í hesi viðurskifti, sum avgjørt ikki eru likatil. Vandin er, at politisku »subspecialistarnir« koma at dominera orðaskiftið og geva eina tøvandi javnvág.

Erligar upplýsingar

— Sjúkrahúsbygging kostar nógv, hvar skulu vit steðga?

— Í principinum meini eg ikki, at tað eru læknarnir, sum eiga at siga stopp. Hjá læknum má tað vera soleiðis, at um hann metir, at ein ávis fløga hjálpir sjúklingunum, so eigur hann at tilræða tað. Tað er givið, at tað er líka so stór og týðningarmikil uppgáva hjá politikarunum at meta um, hvussu langt teir skulu fylgja tilræðingunum frá læknum. Hetta kann bert virka, um læknarnir eru erligir í sínum upplýsingum, og um politikarnir hava sínar egnu, kvalificeraðu ráðgevarar.

— Tað hevur verið fært fram, at vit skulu ikki útbýggja føroyska sjúkrahúsvirkið stórt meira, men heldur senda sjúklingar til Danmarkar um tað er neyðugt?

— Sum eg havi nevnt er alla tíðina ein framhaldandi broyting í fyrirreittunum, so vit kunnu ongantið steðga. Vit í Føroyum kunnu vera noyðd at nýta eitt sindur meira av fløgum, soleiðis at vit hava fleiri sergreinir enn júst fólkatálið sammett við Danmark gevevur tøv á. Tí vit koma ikki úttanum — nú nevndi eg til demis barna-psykiatri — at tað eru ávisar sjúkur og brek, sum ikki kunnu viðgerast

líka væl av einum donskum lækna, sum av einum føroyskum. Landsjúkrahúsið kundi tí komið at líkst einum centralsjúkrahúsi meira enn fólkatálið gevevur grundarlag fyri. Harafturat kundi ein sjálvsagt hugsað sær, at serfrøðingar koma úr Danmark av og á at hjálpa við serligum kanningum ella viðgerðum.

Børnini ringast fyri

— Nú hevur tú nevnt børnini á sjúkrahúsi. Heldur tú, at tey eru tann bólkurin av sjúklingum í Føroyum, sum eru ringast fyri?

— Ja, tað haldi eg. Tað er nokk í báðum endunum av aldurspektrinum vit eru ringast fyri. Í ráðgevingini fyri sjúkrahúsvirkið er barnadeild eisini tað fyrsta, har ein vil hjálpa. Tað hevur verið eitt ógvuliga stórt framstig at fáa Odmar Færev heim, og tað vildi verið ómetaliga spell, um hann fór av landinum aftur, tí hann ikki kann fáa rimiligar arbeiðsumstøður. Eg vil tí appellera til játtandi myndugleikar um skjótast at fáa játtað starvið sum yvirlækni í barnasjúkum.

— Ber tað til at minka um talið av sjúklingum, sum verða sendir til

Danmarkar?

— Tað dugi eg ikki at siga. Vit eiga alla tíðina at analysera, hvat vit senda og hví. Ut frá hesum skulu vit viðka og rætta kanningar- og viðgerðarmøguleikar.

— Ein kann siga nógv um CT-scannaran, men eg vil meta, athann vil minka um talið av sjúklingum, sum verða sendir av landinum.

— Eru vit sum samfelag væl fyri innan heilsuvirkið?

— Ja, tað haldi eg ein má siga. Taka vit heima-hjálpa, heilsu- og heima-sjúkrasystrar og nýggju kommunulæknaskipanina so eru hendar stórar broytingar til tað betra í okkara samfelag.

Útbúgving

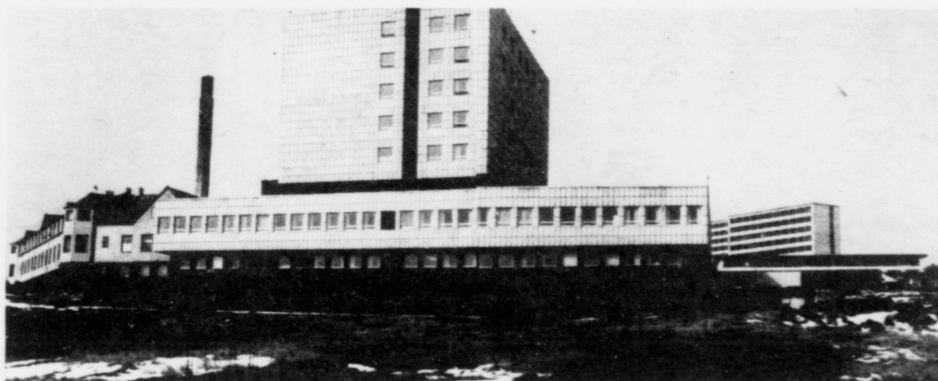
— Útbúgvingarspurningurin er eisini tengdur at útbýggingini av sjúkrahúsvirkinum!

— Ja, avgjørt, og har vil eg geva teimum yngru læknum rætt í, at savnar ein ikki specialini á Landssjúkrahúsinum og hevur eyga við upptøku-økinum hjá Landssjúkrahúsinum, so koma teir í ta støðu, at teir ikki fáa virðismett ta útbúgving teir fáa í Føroyum í eini viðari útbúgving.

— Spurningurin um visi-

Petur Ellefsen, formaður í Læknafe lagnum

tationsnevnd hevur eisini verið frammi og ikki allir eru samdir um henda spurning!

— Nei, og tað hevur sjálvandi tilknýti til, hvussu ein metir uppgávuna hjá eini slikari visitationsnevnd. Fyri mær at siggja kundi hon havt fleiri uppgávur. Hon eigur at upplýsa og leiðbeina læknarnar, bæði uttanfyri og innanfyri sjúkrahúsvirkið, um hvar og hvussu tann einstaki sjúklingurin verður best viðgjørdur — hjá kommunulæknanum, á smærri sjúkrahúsinum ella á Landssjúkrahúsinum. Eg komi at hugsa um, at í blaðskrivningini, ið hevur verið, varð nevnt, at ein av yvirlæknum á Suðuroyar sjúkrahúsi hevði ávísar útbúgving í plastikkirurgi. Hetta er nýtt fyri mær og meini eg at hetta er nakað ein slik nevnd skuldu upplýst um. Um vit hava læknar, sum eru førir fyri at klára ávisar uppgávur eiga vit at gera nýtslu av tí. Eisini analysan av sjúklinga-flutningi til Danmark kundi ligið her.

— Í heila tikið skuldi nevndin hildið eyga við, at tann einstaki sjúklingurin fekk skjótastu og rættastu leið til og ígjøgnum sjúkrahúsvirkið, og at orkan í okkara heilsuverki varð brúkt á bestan hátt.

— Hverji ráð hevur tú til politikarnar?

— Eg havi áður nevnt hvørjar meginspurningar

løgtingið má taka støðu til. Eg meti tað má vera ringt og krevur eitt stórt arbeiði av tí einstaka politikaranum at seta seg inn í hesi viðurskifti. Eisini tí læknarnir, sum arbeiða innan sjúkrahúsvirkið, tykjast so ósamdir. Her mugu teir so stuðla seg til sínar ráðgevarar, sjúkrahústjóra, landslækna, heilsustýri o.s.f.

Her ræður um, eftir mini metan, at taka rættar heldur enn skjótar avgerðir. Um teimum tørvur eina gjølligari viðgerð, so kunnu teir nýta fríleturnar til at, umhugsan tann neyðuga útbýggingartørvin á Suðuroyar sjúkrahúsi, sum allir partar tykjast samdir um er. Sjálvur vil eg meta at Suðuroyggin hevur minst líka so stóran tørv á útbýgging sum Norðuroygjar. Her skulu vit eisini svara spurningunum um, hvussu nógvur sengur skulu vera, um yngri læknar skulu vera her, um medicinsk og kirurgisk deild skal vera har og um landsumfatandi specialfunctiónir skulu vera har eisini, endar Petur Ellefsen í samrøðuni við Tíðindablaðið Sosialin.

Orð og myndir:

Jan Müller